

Seminář – Dědické právo

Dědické právo (§ 1475 a následující)

- Dědické právo je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní.
- **Dědickým právem** je nazýván souhrn právních norem upravujících přechod majetkových práv a povinností zemřelé fyzické osoby (zůstavitele) na jiné subjekty na základě dědické posloupnosti.
- Dědickým právem v subjektivním smyslu rozumíme oprávnění určitého subjektu stát se dědicem po zemřelé fyzické osobě.

Dědění

- Dědění je jediným způsobem **přechodu majetku** pro případ smrti, dochází k přechodu majetku zemřelé osoby (zůstavitele) na právní nástupce (dědice), a to již **okamžikem smrti**.
- Jedná se o majetkové právo absolutní povahy, které působí proti všem.
- Povinnost ostatních subjektů spočívá v nezasahování do subjektivního dědického práva.
- **Dědická způsobilost (§ 1476)**
- Komu náleží dědické právo, je dědic. **Dědici** mohou být určeni
 - dědickou smlouvou,
 - ze zákona,
 - ze závěti zůstavitele,
 - popřípadě kombinací těchto skutečností.

PŘEDPOKLADY DĚDĚNÍ

- **Předpoklady dědění jsou**
- smrt fyzické osoby - zůstavitele,
- existence pozůstalosti,
- způsobilý dědic (způsobilí dědicové),
- vůle dědice k dědění
- právní důvod dědění – dědický titul.

Dědická nezpůsobilost (§ 1481 a následující)

- Z dědického práva je vyloučen:
- Ten, kdo se dopustil činu povahy úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, jeho předkovi, potomkovi nebo manželovi.
- Ten, kdo se dopustil zavrženíhodného činu proti zůstavitelově poslední vůli.
- Jako zákonný dědic manžel, který se dopustil vůči zůstaviteli činu naplňujícího znaky domácího násilí.
- V případě dědění ze zákona rodič, který byl zbaven rodičovské odpovědnosti proto, že ji zneužíval nebo její výkon zanedbával.

Vydědění §(1646 a následující)

- Ze zákonných důvodů lze nepominutelného dědice vyděděním z jeho práva na povinný díl vyloučit, anebo jej v jeho právu zkrátit. Zůstavitel může vydědit nepominutelného dědice, který
 - a) mu neposkytl potřebnou pomoc v nouzi,
 - b) o zůstavitele neprojevuje opravdový zájem, jaký by projevovat měl,
 - c) byl odsouzen pro trestný čin spáchaný za okolností svědčících o jeho zvrhlé povaze nebo
 - d) vede trvale nezřízený život.
- Zůstavitel může vydědit i nepominutelného dědice, který je nezpůsobilý dědit, a proto je z dědického práva vyloučen.
- Přežije-li vyděděný potomek zůstavitele, nedědí ani potomci vyděděného potomka, ledaže zůstavitel projeví jinou vůli. Nedožije-li se vyděděný potomek smrti zůstavitele, pak jeho potomci dědí vyjma těch, kteří jsou samostatně vyloučeni z práva dědického.

VŮLE DĚDICE DĚDIT

- Občanský zákoník respektuje vůli potencionálního dědice nedědit.
- Učinit tak může jednak ještě za života zůstavitele formou zřeknutí se dědického práva a jednak až po jeho smrti ve formě odmítnutí nebo vzdání se dědictví.

Zřeknutí se dědického práva (§ 1484).

- Dědického práva se lze předem zříci smlouvou se zůstavitelem; není-li jinak ujednáno, působí zřeknutí i proti potomkům.
- Kdo se zřekne dědického práva, zříká se tím i práva na povinný díl; kdo se však zřekne jen práva na povinný díl, nezříká se tím práva z dědické posloupnosti.

Odmítnutí dědictví (§1485 a násl.)

- Dědic má právo po smrti zůstavitele dědictví odmítnout; smluvní dědic však jen, pokud to není dědickou smlouvou vyloučeno. Odmítá-li dědictví nepominutelný dědic, může dědictví odmítnout s výhradou povinného dílu.
- Zmocněnec může za dědice prohlásit, že dědictví odmítá, nebo neodmítá, nebo že dědictví přijímá, jen je-li k tomu podle plné moci výslovně oprávněn.

Vzdání se dědictví (§ 1490)

- Dědic, který dědictví neodmítl, se jej může **před soudem** v řízení o dědictví vzdát **ve prospěch jiného dědice**.
- Vzdá-li se dědictví nepominutelný dědic, vzdává se tím také práva na povinný díl s účinností i pro své potomky. Jestliže se vzdá dědictví ten, který byl obtížen příkazem, nařízením odkazu nebo jiným opatřením, nezbujuje se tím povinnosti splnit.

DĚDICKÉ TITULY

POŘÍZENÍ PRO PŘÍPAD SMRTI

- ***Dědická smlouva*** (§ 1582 a násl.)
- ***Dovětek*** (§ 1498)
- ***Závěť*** (§ 1494 a násl.)

Zrušení závěti § 1575 a násl.)

ZÁKONNÁ POSLOUPNOST (§ 1633)

- ***(dědění ze zákona)***

Dědická smlouva § 1582 a násl.

- Dědickou smlouvou povolává zůstavitel druhou smluvní stranu nebo třetí osobu za dědice nebo odkazovníka a druhá strana to přijímá.
- Dědická smlouva vyžaduje formu veřejné listiny.

Závěť (§ 1494 a násl.)

- Závěť je odvolatelný projev vůle.
- Co do právní síly má závěť přednost před děděním ze zákona.
- Jestliže zůstavitel sepíše platnou závěť a pořídí v ní o celé své pozůstalosti, nedojde k dědění ze zákona.
- Může nastat i situace, kdy zůstavitel pořídí závěť pouze o části své pozůstalosti a v tomto případě dojde z části k dědění podle závěti a z části k dědění podle zákona.

Dědění ze zákona (§ 1633 a násl.)

- Kde nedojde k posloupnosti podle dědické smlouvy nebo podle závěti, nastane zákonná dědická posloupnost k pozůstalosti nebo k její části. Není-li zákonný dědic, nebo nenabude-li dědictví, stávají se dědici odkazovníci podle poměru hodnoty svých odkazů.
- Odúmrt'
- 6 tříd dědiců

Třídy dědiců

- **První třída dědiců**
- V první třídě dědiců dědí zůstavitelovy děti a jeho manžel, každý z nich stejným dílem.
- **Druhá třída dědiců**
- **(1)** Nedědí-li zůstavitelovi potomci, dědí ve druhé třídě manžel, zůstavitelovi rodiče a dále ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.

Třídy dědiců

- **Třetí třída dědiců**

- **(1)** Nedědí-li manžel ani žádný z rodičů, dědí ve třetí třídě stejným dílem zůstaviteli sourozenci a ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.

- **Čtvrtá třída dědiců**

- Nedědí-li žádný dědic ve třetí třídě, dědí ve čtvrté třídě stejným dílem prarodiče zůstavitele.

Třídy dědiců

- **Pátá třída dědiců**

- (1) Nedědí-li žádný z dědiců čtvrté třídy, dědí v páté třídě jen prarodiče rodičů zůstavitele. Prarodičům zůstavitelova otce připadá polovina dědictví, prarodičům zůstavitelovy matky druhá polovina. Obě dvojice prarodičů se dělí rovným dílem o polovinu, která na ně připadá.

- **Šestá třída dědiců**

- (1) Nedědí-li žádný z dědiců páté třídy, dědí v šesté třídě děti dětí sourozenců zůstavitele a děti prarodičů zůstavitele, každý stejným dílem.

Odkaz (§ 1594 a násl.)

- Odkaz zůstavitel zřídí tak, že v pořízení pro případ smrti nařídí určité osobě, aby odkazovníku vydala předmět odkazu. Odkazovníkem může být jen osoba způsobilá dědit. Povolá-li zůstavitel dědice s určením, že ten určitou věc dědit nemá, považuje se to za zřízení odkazu zákonným dědicům.